

Työeläkelaitoksille

ELÄKELAUTAKUNNAN PÄÄTÖS 28.2.1994 (4475/93)

TULEVAN AJAN OIKEUS TOISESSA ETA-MAASSA TYÖSKENTELYN PERUSTEELLA

Tulevan ajan oikeuden puuttuminen Suomessa tapahtuneen työskentelyn osalta ei ole yksilöllisen varhaiseläkkeen myöntämisen esteenä silloin, kun kansainvälisen sopimuksen mukaan työnteko vieraassa valtiossa rinnastetaan Suomessa työskentelyyn.

X oli työskennellyt Suomessa viimeksi v. 1968. Sen jälkeen hän oli työskennellyt Ruotsissa helmikuuhun 1991 saakka, jolloin hän oli jäänyt sairauslomalle. Hänen työsuhteensa Ruotsissa oli päätetty 30.6.1993, kun hänelle oli 1.7.1993 alkaen myönnetty ennenaikaiseläke (hel förtidspension).

Eläkelaitos oli hylännyt X:n eläkehakemuksen, koska ei ollut pitänyt häntä työkyvyttömyyseläkkeeseen edellytetyllä tavoin työkyvyttömänä eikä hänellä ollut oikeutta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen tulevan ajan oikeuden puuttuessa.

Eläkelautakunta poisti eläkelaitoksen päätöksen yksilöllisen varhaiseläkkeen osalta ja palautti asian eläkelaitokseen uudelleen käsiteltäväksi.

EY-asetuksen 1408/71 siirtymäsäännösten mukaan asetusta sovelletaan takautuvasti siten, että ennen ETA-sopimuksen voimaantuloa täytetyt vakuutusajat on otettava huomioon eläkkeeseen oikeuttavina ja eläke on myös myönnettävä ja laskettava asetuksen 1408/71 mukaisesti, vaikka eläketapahtuma olisi sattunut ennen sopimuksen voimaantuloa.

Tilanteissa, joissa eläkehakemus on vireillä Suomessa, ja eläketapahtuma on sattunut ennen ETA-sopimuksen voimaantuloa, hakemusta käsitellään ETA-hakemuksena. Tällöin työeläke on laskettava kahdella tavalla: 1) kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja 2) asetuksen 1408/71 mukaisesti teoreettisen eläkkeen avulla laskettuna pro rata -eläkkeenä, jolloin otetaan huomioon myös muiden ETA-maiden vakuutuskaudet rinnastaen ne Suomen vakuutuskausiin.

Tulevan ajan oikeus liitetään teoreettiseen eläkkeeseen silloin, kun siihen on oikeus kansallisen lain mukaisessa eläkkeessä. Sen lisäksi tuleva aika otetaan huomioon teoreettisessa eläkkeessä silloin, kun tulevan ajan oikeutta ei enää Suomen työeläkelakien mukaan ole, mutta eläketapahtuma on sattunut työsuhteen tai yrittäjätoiminnan aikana muussa ETA-maassa (asetuksen 1408/71 liite VI).

Edellä esitetyn perusteella Suomen työeläkelainsäädännön vaatima tulevan ajan edellytys yksilöllisessä varhaiseläkkeessä täyttyy, vaikka Suomessa vakuutetun työskentelyn osalta tulevan ajan oikeus olisi jo menetetty, jos hakija on työskennellyt tai toiminut yrittäjänä toisessa ETA-maassa eläketapahtuman sat- tuessa.

Mikäli edellä selostetussa tapauksessa katsotaan, että X on täyttänyt TEL:n 4 e §:ssä todetut yksilölliset, harkinnanvaraiset edellytykset Ruotsin työsuhteensa aikana, tulee hänen Ruotsin vakuutuskaustensa Suomesta myönnettävää eläkettä määrättäessä rinnastaa työskentelyyn Suomessa. Tällöin myös yksilöllisessä varhaiseläkkeessä vaadittava tulevan ajan edellytys täyttyy hänen kohdallaan ja eläke tulee myönnettäväksi ETA-säännökset huomioon ottaen 1.1.1994 alkaen. Yksilöllisen varhaiseläkkeen edellyttämän 55 vuoden iän X oli täyttänyt jo ennen sairaslomalle jäämistään v. 1991.

Päätöskokoelman koodi TEL4e
ETK sov11658